

GUIA DOCENT

PROCESSOS I CONTEXTOS EDUCATIUS

Coordinació: FILELLA GUIU, GEMMA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	PROCESSOS I CONTEXTOS EDUCATIUS			
Codi	14301			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Formació del Professorat de Secundària i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes	1	OBLIGATÒRIA	Semipresencial
	Màster Universitari en Psicopedagogia		COMPLEMENTS DE FORMACIÓ	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	5			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1		4
	Nombre de grups	4		4
Coordinació	FILELLA GUIU, GEMMA			
Departament/s	CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	50 hores lectives (60% classe presencial a l'aula i 40% treball online asíncron)			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	4 crèdits teòrics de la matèria 1 crèdits pràctic			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
FILELLA GUIU, GEMMA	gemma.filella@udl.cat	10	
JOVE MONCLUS, GLORIA	gloria.jove@udl.cat	10	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Conèixer l'organització i la gestió d'un centre d'educació secundària
- Analitzar els diferents recursos per atendre la diversitat en un centre d'educació secundària
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que facilitin la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible
- Valorar la importància de l'acció tutorial al procés educatiu
- Analitzar les funcions del tutor a un centre d'educació secundària. La tutoria com a responsabilitat compartida en relació amb: Alumnat (individual i grupal) Famílies i altres professionals i serveis
- Comprendre les estratègies per millorar la convivència als centres educatius i prevenir l'assetjament escolar

Competències

Competències específiques

E5-Conèixer els processos d'interacció i comunicació en l'aula, i en el centre, abordar i resoldre possibles problemes.

E6- Conèixer i aplicar recursos i estratègies de informació, tutoria y orientació acadèmica y professional.

E7- Participar en la definició del projecte educatiu i en les activitats generals del centre atenent a criteris de millora de la qualitat, atenció a la diversitat, prevenció de problemes d'aprenentatge i convivència.

E8-Conèixer l'evolució històrica del sistema educatiu.

E9-Estudiar y promoure accions d'educació emocional, en valors y formació ciutadana vinculades al currículum d'educació secundària.

Competències Generals

G4- Capacitat d'organització i planificació.

G7- Compromís ètic.

G9- Resolució de problemes.

Continguts fonamentals de l'assignatura

-Organització del sistema educatiu a l'àmbit de secundària: organització i gestió

-Lleis i decrets referents a l'educació secundària obligatòria

-Programes i recursos de suport a l'aula.

-L'atenció a la diversitat a l'aula de secundària

-La tutoria com a responsabilitat compartida.

-Objectius i funcions de la tutoria: alumnat, famílies i professorat

-Recursos i estratègies per a orientació acadèmica, personal i professional.

-El Projecte de Convivència de Centre: Normativa de centre i aula. Prevenció: Educació emocional i Pla d'Acció Tutorial. Resolució de conflictes: Programa Mediació. Tutoria entre iguals

-Assetjament escolar: Prevenció primària, secundària i terciària. Protocols d'actuació del Departament d'Educació. Estadis Morals

Eixos metodològics de l'assignatura

L'assignatura es desenvoluparà en una modalitat de semi-presencialitat.

Per a cadascun dels grups d'alumnes del màster, l'assignatura es desenvoluparà en un període de 6 sessions (consultar el calendari del màster per saber

quan es cursarà l'assignatura en funció del grup en el què s'està matriculat).

L'assignatura promou el protagonisme de l'alumne en el seu procés d'aprenentatge. Per aconseguir-ho, es dissenyen activitats de gran grup, activitats de treball guiat en petit grup i activitats individuals de treball autònom.

A) CLASSES PRESENCIALS

Sis dies de 9 a 14 h.

La metodologia durant les classes presencials serà eminentment activa i participativa. En aquestes sessions presencials es realitzaran activitats com les tres següents:

- i) Aprenentatge entre iguals – Treball en grup, discussió crítica de continguts de l'assignatura en petits grups, dinàmiques de treball en petit grup
- ii) Aprenentatge amb la interacció amb el professorat – Activitats de gran grup, com per exemple: Discussions de gran grup, presentació de treballs dels petits grups i presentació de continguts en gran grup.
- iii) Activitats d'avaluació individual i en petit grup.

La matèria tindrà dos eixos temàtics principals: Per una banda s'abordarà el tema de les funcions del tutor i de la millora de la convivència, i per l'altra com esdevenim professors capaços d'educar en els contextos educatius heterogenis del segle XXI fent èmfasi a les estratègies organitzatives i metodològiques que ens permeten esdevenir professors reflexius, creadors, crítics i inclusius.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

PLA DE DESENVOLUPAMENT

SESSIÓ	OBJECTIUS I CONTINGUTS D'APRENENTATGE		TASQUES DE L'ALUMNAT	AVALUACIÓ
Setmanes 3	<ul style="list-style-type: none"> • Presentar l'assignatura. • Conèixer l'organització i gestió d'un centre d'Educació Secundària • Introduir l'Atenció a la diversitat • Currículum i Contextos d'aprenentatge • Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que facilitin la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible. 		<p>Lectura textos sobre l'organització i gestió d'un centre d'Educació Secundària i Atenció a la diversitat.</p> <p>Visita Museu.</p>	Evidència 1
Setmanes 3	<p>La tutoria com a responsabilitat compartida.</p> <p>Objectius i funcions de la tutoria: alumnat, famílies i professorat</p> <p>Recursos i estratègies per a orientació acadèmica, personal i professional.</p> <p>El Projecte de Convivència de Centre: Normativa de centre i aula Prevenció: Educació emocional i Pla d'Acció Tutorial Resolució de conflictes: Programa Mediació. Tutoria entre iguals</p> <p>Assetjament escolar: Prevenció primària, secundària i terciària. Protocols d'actuació del Departament de Educació Estadís Morals</p>		<p>Activitats pràctiques presencials: Casos pràctics: gestió d'aula a educació secundària a través de Realitat Virtual (projecte Didascalia Virtual Classroom)</p> <p>Entrevistes amb les famílies</p> <p>Reunions d'inici de curs famílies</p> <p>Elaboració d'un instrument per recollir informació sobre el clima de l'aula</p> <p>Activitat "Cariño+Límits"</p> <p>Anàlisi/elaboració d'esquemes de plans d'acció tutorial</p> <p>Videojoc Happy 12-16</p> <p>Video Tutoria entre Iguals (TEI)</p> <p>Vídeo i unitat didàctica Bullying Dance i Solution Team</p> <p>Dilema moral</p>	Evidència 2 i 3

Sistema d'avaluació

EL LLIURAMENT DE LES ACTIVITATS ES REALITZARÀ VÍA CAMPUS VIRTUAL SAKAI I A L'APARTAT D' ACTIVITATS. NO S'ADMETRAN TREBALLS FORA D'AQUEST APARTAT DE SAKAI. TOTS ELS TREBALLS HAURAN DE SER LLIURATS VIA ON-LINE I L'ARXIU ESTARÀ IDENTIFICAT AMB EL NOM I COGNOMS DE L'AUTOR. No s'admetran exercicis que no siguin d'elaboració pròpia: la bibliografia de consulta, tant publicada per mètodes tradicionals com accessible a través d'internet, ha de servir com a base i no copiar-la literalment, a més ha d'estar puntual i convenientment referenciada.

L'avaluació de la matèria serà continua, se centrarà en l'adquisició de les competències i consistirà en la presentació de 3 evidències. Cada evidència té un pes diferent en el càlcul de la nota final. La nota final serà la suma de la nota obtinguda en cadascuna de les tres evidències. Per poder fer aquesta suma, és necessari que l'alumne presenti les tres evidències, obtingui una nota mínima en cadascuna del 50%.

A més, es demana a l'alumne que en la caràtula de cada evidència introdueixi una declaració en que assegurui l'originalitat de l'evidència presentada, com a exemple es pot introduir la frase següent:

Tota la informació i les idees de l'evidència són originals i no han estat copiades de forma literal de cap altre recurs. Les idees i informació construïdes a partir d'altres s'han citat.

En cas de plagi, s'aplicarà la "NORMATIVA DE L'AVALUACIÓ I LA QUALIFICACIÓ DE LA DOCÈNCIA EN ELS GRAUS I MÀSTERS A LA UdL" en concret aquesta normativa diu:

L'estudiant que utilitzi qualsevol mitjà fraudulent relacionat amb la prova i/o porti aparells electrònics no permesos, haurà d'abandonar l'examen o la prova,

i quedarà subjecte a les conseqüències previstes en aquesta normativa o en qualsevol altra normativa de règim intern de la UdL. Aquest fet significarà una nota de zero en la prova en qüestió. En aquest sentit, el professor o professora responsable de l'assignatura podrà retenir qualsevol objecte involucrat en la incidència, sense destruir-lo i deixant-ne constància per escrit –mitjançant una acta–, i haurà de traslladar l'evidència i la notificació dels fets al professor o professora responsable de la coordinació del grau o màster.

EVIDÈNCIA D'AVUACIÓ 1

DESCRIPCIÓ DE L'EVIDÈNCIA: RE-DISENY D'UN PROJECTE INTERDISCIPLINAR

TREBALL EN GRUP

Re-disseny d'un projecte interdisciplinari. Durant tot el mòdul genèric l'alumnat reflexionarà al voltant d'alguns elements del projecte i en farà un re-disseny que impliqui una millora o una extensió del projecte. En concret, des de la matèria processos i contextos l'estudiantat reelaborarà el projecte a partir de la metodologia desenvolupa, fent èmfasi i prenent consciència de com els encontres amb els marcs teòrico-conceptuals i referents artístics i culturals ens permeten concretar pràctiques educatives distintes.

El treball es presentarà per escrit i també es realitzarà una síntesi oral. S'hauran d'utilitzar les TIC per la realització de la síntesi oral.

Competències a avaluar:

E5-Conèixer els processos d'interacció i comunicació en l'aula, i en el centre, abordar i resoldre possible problemes.

E6- Conèixer i a aplicar recursos y estratègies de informació, tutoria y orientació acadèmica y professional.

E7-Participar en la definició del projecte educatiu i en les activitats generals del centre atenent a criteris de millora de la qualitat, atenció a la diversitat, prevenció de problemes d'aprenentatge i convivència.

E9-Estudiar y promoure accions d' educació emocional, en valors y formació ciutadana vinculades al currículum d'educació secundària.

G7- Compromís ètic.

G9- Resolució de problemes

Puntuació: 40%

Data màxima d'entrega: El treball escrit s'haurà d'entregar com a data màxima l'últim dia de l'assignatura a sakai –es comunicarà aquesta data a l'inici de l'assignatura. No s'acceptaran treballs més tard d'aquesta data.

Indicadors i criteris de valoració de l'evidència 1:

L'alumnat comptarà amb un llistat d'indicadors de valoració a sakai. Els indicadors giraran al voltant dels següents 6 aspectes:

- Aspectes formals correctes en la presentació escrita del treball.
- Argumentació de les característiques educatives re-dissenyades del projecte. Exposició clara i ordenada de les idees.
- S'exemplifica de forma clara les característiques educatives del projecte amb activitats concretes d'ensenyament-aprenentatge.
- Descripció adequada d'activitats clau del projecte.
- Presenta conclusions.
- Ús d'un vocabulari tècnic i especialitzat.

Recuperació: Els alumnes que no superin el 50% de la nota i, després del feedback corresponent, tindran dret a recuperar l'evidència i la nota màxima serà un 5.

Descripció de l'evidència 2: Reflexió individual

L'alumnat contestarà individualment unes qüestions a partir de la lectura d'un text.

Competències a avaluar:

E5-Conèixer els processos d'interacció i comunicació en l'aula, i en el centre, abordar i resoldre possible problemes.

E7-Participar en la definició del projecte educatiu i en les activitats generals del centre atenent a criteris de millora de la qualitat, atenció a la diversitat, prevenció de problemes d'aprenentatge i convivència.

Puntuació: 20 % És obligatòria presentar.

Data màxima d'entrega: El treball escrit s'haurà d'entregar com a data màxima l'últim dia de l'assignatura a sakai –es comunicarà aquesta data a l'inici de l'assignatura. No s'acceptaran treballs més tard d'aquesta data.

Indicadors i criteris de valoració de l'evidència 2:

Els indicadors giraran al voltant dels següents aspectes:

- Exposició clara i ordenada de les idees.
- Ús d'un vocabulari tècnic i especialitzat
- Relacionar marc teòric i pràctic

Descripció de l'evidència 3: Prova escrita

Prova escrita que es realitzarà de forma presencial i que es demanarà als alumnes l'anàlisi, reflexió i síntesi d'una situació pràctica. Per realitzar aquesta prova els alumnes hauran d'utilitzar de forma significativa els continguts de la matèria.

Competències a avaluar:

E6- Conèixer i a aplicar recursos y estratègies de informació, tutoria y orientació acadèmica y professional.

E8-Conèixer l'evolució històrica del sistema educatiu.

E9-Estudiar y promoure accions d' educació emocional, en valors y formació ciutadana vinculades al currículum d'educació secundària.

G4- Capacitat d'organització i planificació.

Puntuació: 40%

Data: Es realitzarà de forma presencial l'últim dia de l'assignatura.

Recuperació: Els alumnes que no superin la nota de 5 i, després del feedback corresponent, tindran dret a recuperar l'evidència amb una prova escrita equivalent i la nota màxima serà un 5.

Indicadors i criteris de valoració de l'evidència 3:

L'alumnat comptarà amb un llistat d'indicadors de valoració a sakai. Els indicadors giraran al voltant dels següents 5 aspectes:

- Identificació i anàlisi dels aspectes clau per a l'aprenentatge dels adolescents en la situació pràctica plantejada
- Exposició clara i ordenada de les idees principals
- Justificació i argumentació de les idees i afirmacions (teòric i pràctic)
- Redacció d'unes conclusions argumentades des dels continguts teòrics treballats en l'assignatura.
- Ús d'un vocabulari tècnic i especialitzat

AVALUACIÓ ALTERNATIVA: Per l'alumnat que no pot seguir l'assignatura de forma continuada està prevista una avaluació alternativa que consistirà en 1 treball individual (50%) i una prova escrita (50%), per poder comprovar si l'alumnat ha adquirit les competències de Processos i Contextos Educatius.

L'alumnat que sol·liciti formalment aquest tipus d'avaluació i que la Comissió d'Estudis de la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social concedeixi la possibilitat de ser avaluat en la modalitat "avaluació alternativa"; les evidències d'avaluació seràn les dues següents:

EVIDÈNCIA 1: RE-DISENY D'UN PROJECTE INTERDISCIPLINAR DE FORMA INDIVIDUAL.

Les característiques i criteris de valoració d'aquesta evidència seràn les mateixes que pels alumnes d'avaluació continuada, però amb la diferència que es realitzarà de forma individual afegint la lectura i síntesi del llibre .

Diversidad y cohesión socia : Una reflexión sociocrítica de la enseñanza secundaria obligatoria

- Autor: **Boix Peinado, Josep Lluís ; Cano Moroba, Sílvia ; de Andrés Delgado, María del Carmen ; Jové Monclús, Glòria ; Lumbierres Naya, Consol ; Nòria Jové, Montse ; Suau Castro, Jaume**

Puntuació: 50%

Data màxima d'entrega: El treball escrit s'haurà d'entregar per correu electrònic de sakai a la professora de l'assignatura. No s'acceptaran treballs més tard d'aquesta data.

Recuperació: Els alumnes que no superin el 50% de la nota i, després del feedback corresponent, tindran dret a recuperar l'evidència i la nota màxima serà un 5. S'avisarà oportunament de la data de recuperació.

EVIDÈNCIA 2: PROVA ESCRITA PRESENCIAL

DESCRIPCIÓ DE L'EVIDÈNCIA: PROVA ESCRITA

Prova escrita de tipus teòric i competencial que es realitzarà de forma presencial. La prova constarà d'un conjunt de preguntes teòriques, preguntes de relació teoria-pràctica, de síntesi i de reflexió al voltant de continguts i competències clau de la matèria.

Puntuació: 50%

Recuperació: Els alumnes que no superin el 50% de la nota i, després del feedback corresponent, tindran dret a recuperar l'evidència i la nota màxima serà un 5. S'avisarà oportunament de la data de recuperació.

L'alumnat que s'aculli a l'avaluació alternativa segueix la mateixa metodologia docent que la resta de l'alumnat, i ha seguir els continguts i recursos clau de l'assignatura al campus virtual. No obstant, es necessari que es comuniqui amb la professora de l'assignatura per conèixer els continguts de les lectures i recursos que seran evaluats en la prova escrita.

Bibliografia i recursos d'informació

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

Barreiro, H. i Terrón, A. (2005). *La institución escolar: una creación del estado moderno*. Barcelona: Octaedro

Bisquerra, R. (2009). *Psicopedagogía de las emociones*. Madrid: Síntesis.

Bisquerra, R., Pérez, N. (2007). Las Competencias emocionales. *Educación XXI*,10, 61-22

Blasco, P.y Pérez Boullosa, A. (2017). Orientación y Acción Tutorial en contextos educativos.De la teoría a la práctica. Nau Llibres

Bolognesi, S. y Bukhalovskaya, A. (2022). Acoso escolar en la red: ciberacoso. Datos, prevención e intervención. *Étic@net*, 22(2), 216–240. <https://doi.org/10.30827/eticanet.v22i2.23791>

Cabrera D, Funes, J. i Brullet, C. (2004): *Alumnado, familias y sistema educativo*. Barcelona: Octaedro

Cano, E. (2005). *Com millorar les competències dels docents*. Barcelona: Graó

Cortés-Pascual, A. (2022). El reconocimiento de la persona: Orientación, convivencia y educación emocional, en N. Pérez y E. López (Coords.). *Retos para el bienestar social y emocional*. Wolters Kluwer

Enguita, M. i altres (2008). *Repensando la organización escolar: crisis de legitimidad y Nuevos desarrollos*. Madrid: Akal

Escudero, J.M. (2005): *Sistema educativo y democracia*. Barcelona: Octaedro

Filella, G.,(2014). *Aprender a convivire*. Barcelona: Barcanova.

Gallego, S. i Riart, J. (Coords.). (2006). *La tutoría i la orientación en el siglo XXI: Nuevas perspectivas*. Barcelona: Octaedro

Giráldez, A. y Prince, E.S. (2017). *Habilidades para la vida. Aprender a ser y aprender a convivir en la escuela*. Barcelona: Editorial SM.

Imbernon, F. (Coord.). (2010). *Procesos y contextos educativos: Enseñar en las Instituciones educativas de secundaria*. Barcelona: Graó.

Marín, R.(1982). *Principios de la educación contemporánea*, Madrid, Rialp.

Pujolàs, P. (2002). *Aprender juntos alumnos diferentes. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula*. Vic:Eumo

Rosario, R. (2003). *La violencia escolar. Estrategias de prevención*. Barcelona: Graó

Rovira, M. (2000). *El tratamiento de la agresividad en los centros educativos: propuesta de acción tutorial*. Barcelona: ICE de la UAB

Sarramona, J(2008)*Qui té raó? El permanent debat dialèctic en educació.*, Barcelona, Cossetània Edicions

Segura, M. (2005): Enseñar a convivir no es tan difícil. Para quienes no saben qué hacer con sus hijos o con sus alumnos. Bilbao: Desclée de Brouwer

Vaello, j. (2007). *Cómo dar clase a los que no quieren*. Santillana: Madrid